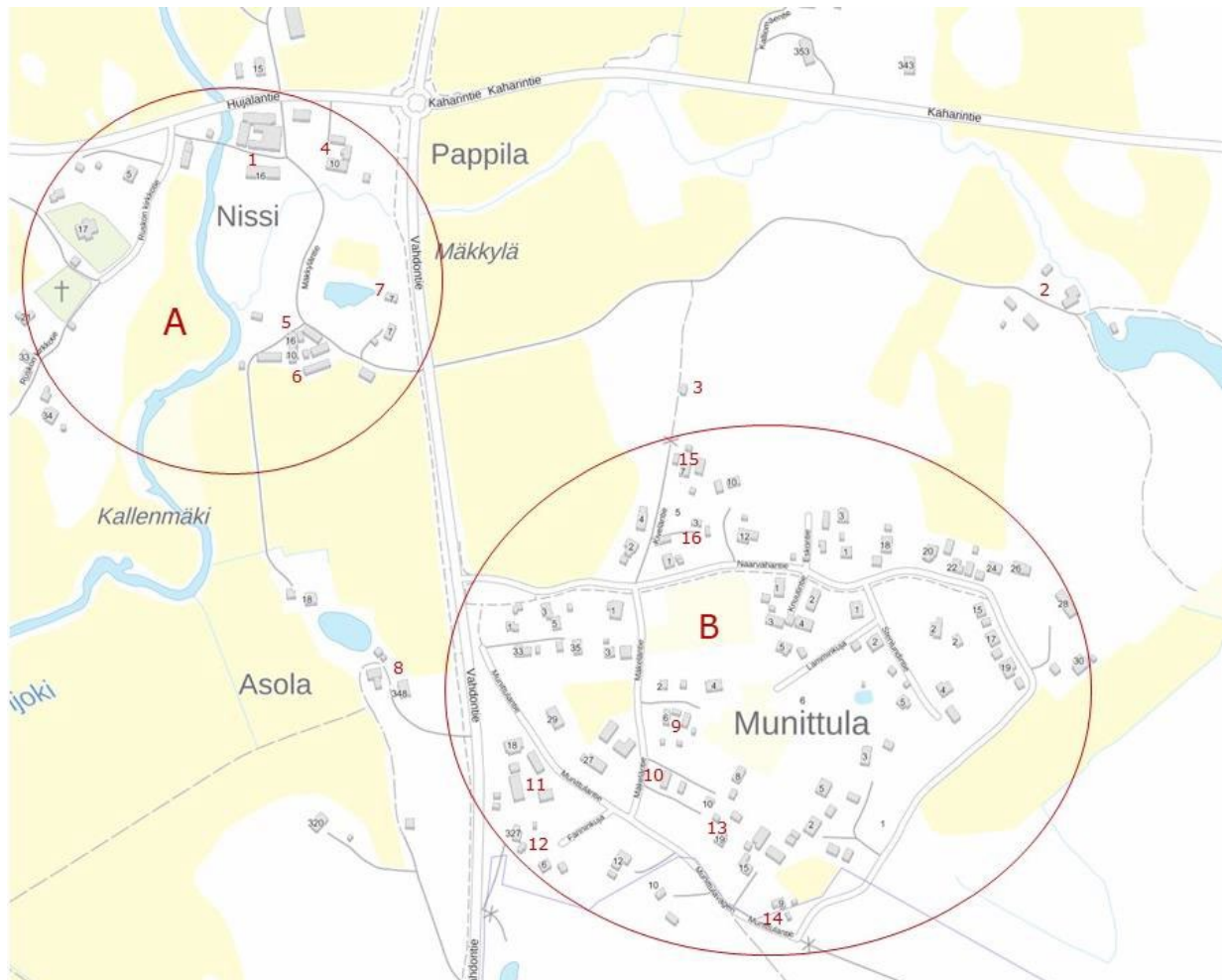

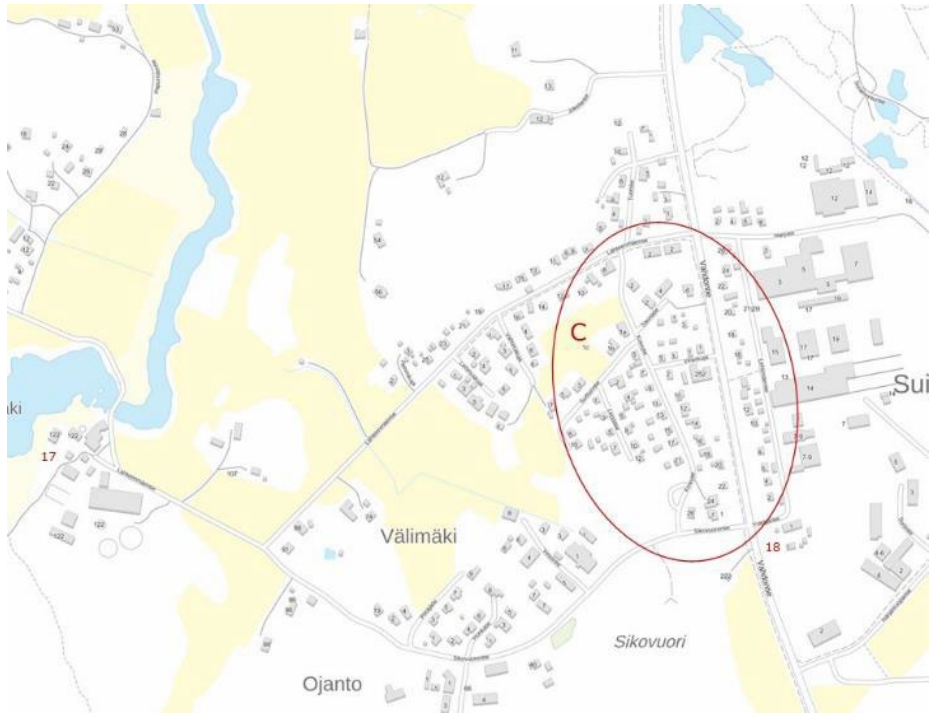
LIITE

RUSKON ETELÄOSAN OSAYLEISKAAVAN RAKENNUSINVENTOINTI

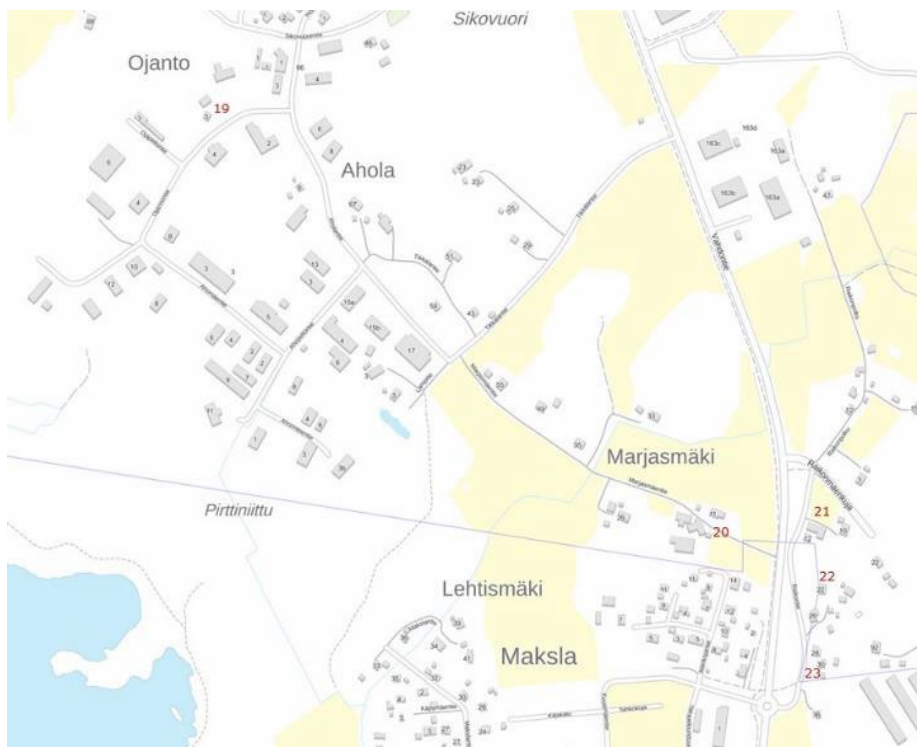
Inventointikortit 28.2.2023

A	Kirkon seutu
B	Munittula
1	Nissi
2	Nissin mylly ja myllytupa
3	Männikkö
4	Keskikylä
5	Antintalo
6	Kallentalo
7	Mäkkylä
8	Asola
9	Mäkelä
10	Ketola
11	Seppälä
12	Nummila
13	Isä-Santala
14	Lehtola
15	Kivelä
16	Mäntylä

- C Lähdenmäki/asuinalue
- 17 Lähdenmäki
- 18 Lehtimäki

- 19 Ojanto
- 20 Marjasmäki
- 21 Raiko
- 22 Raikola
- 23 Mansikkarinne (Metsämäki)

Alue: A Kirkonseutu

Alueen nimi: Kirkonseutu	Kunta: Rusko
Aluetyyppi: arvoalue (RKY, maakunnallinen)	kirkkoympäristö, historiallinen kylätontti, historiallinen tie
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 1.2.2023

KUVAUS

Valtakunnallisesti merkittävä kirkkoympäristö, jossa rakennuskanta on säilyttänyt ominaispiirteensä erittäin hyvin. Alueen läpi kulkee historiallinen Pyhän Henrikin tie/Nunnapolku, joka on tällä kohdalla säilyttänyt luonteensa erityisen hyvin. Vähäjoen ja Ruskonjoen yli johtaa kivinen holvisilta, joista vanhempi on rakennettu vuonna 1896 ja uudempi (Vähäjoen yli) vuonna 1903. Alueella sijaitsevat Nissin, Antintalon, Kallentalon ja Keskikylän/pappilan vanhat pihapiirit.

HISTORIA

Ensimmäinen maininta Ruskon kirkkopitäjästä on vuodelta 1337 ja pieni kivikirkko on rakennettu pääosin 1400-luvun keskivaiheilla. Vuoden 1540 maakirjan mukaan kirkonkylässä oli seitsemän taloa. Kirkonkylän kylätontti oli kuitenkin 1700-luvun lopun jälkeen autioitunut ja vuoden 1781 isojakokartan mukaan vain Nissin rakennukset sijaitsevat osittain vanhalla kylätontilla. Alueen etelälaidalla sijaitsevat Antintalo ja Kallentalo ovat aikaisemmin muodostaneet Munittulan kantatilaan, joka jaettiin 1700-luvun lopulla.

LÄHIYMPÄRISTÖ

Alue sijoittuu Ruskonjoen ja Vähäjoen liittymäkohtaan rajautuen pohjoisessa Hujalantiehen ja idässä Vahdontiehen. Rakennukset sijoittuvat kallion kupeeseen, jonka ympärillä avautuu laaja Ruskonjo-kilaakson viljelymaisema.

ARVIOINTI

Ympäristöään korkeammalla paikalla oleva melko tiiviisti rakennettu kirkkoympäristö hallitsee ympäröivää Ruskonjokilaakson peltomaisemaa. Alueen halki kulkee historiallinen Pyhän Henrikin tie/Nunnapolku, joka on säilynyt hiekkapintaisena. Tiehen liittyvät Vähäjoen ja Ruskonjoen ylittävät kiviholvisillat 1800-1900-lukujen vaihteesta. Historiallisella kylätontilla sijaitsevat pihapiirit rakennuksineen ovat säilyneet erittäin hyvin.

Alueella on historiallisia, rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka I/ v, m

ARVOT

Historialliset arvot

Alueen historialliset arvot liittyvät asutushistoriaan, liikenteen historiaan, hallintohistoriaan, sosiaalishistoriaan ja kulttuurihistoriaan.

Rakennushistorialliset arvot

Alueen rakennukset edustavat tyypillisesti perinteistä maaseudun rakennustapaa.

Maisemalliset arvot

Alue muodostaa eheän maisemallisen kokonaisuuden ja kauas erottuvan maamerkin.

Säilyneisyys

Alue on kokonaisuudessaan säilynyt erittäin hyvin.

Valtakunnallisesti merkittävä kirkkoympäristö Ruskonjoen länsipuolella.

Maisema kirkolta itään Ruskonjoelle kohti Antintalon ja Kallentalon muodostamaa pihapiiriä.

Näkymä Vahdontieltä kirkonmäelle. Etualalla Antintalon ja Kallentalon rakennuskantaa.

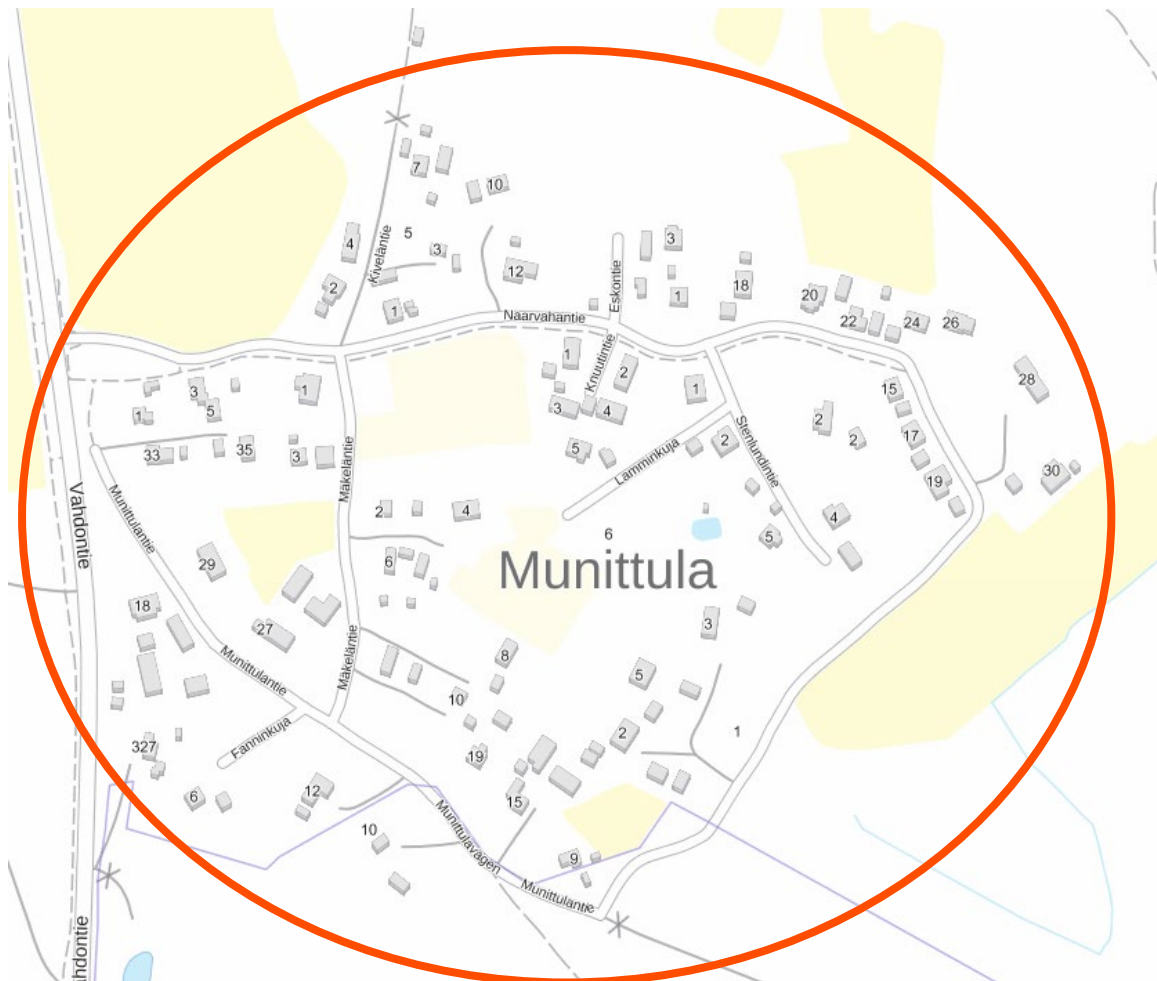
Nunnapolku/Pyhän Henrikintie Antintalolta Nissin suuntaan ja Vähäjoen ylittävä kivilta vuodelta 1903.

Ruskonjoen ylittävä kivilta vuodelta 1897.

Alue: B Munittula

Alueen nimi: Munittula	Kunta: Rusko
Aluetyyppi: arvoalue (paikallinen)	Historiallinen mäkitupa-alue
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 7.2.2023

KUVAUS

Munittulan asuinalue sijoittuu pelto- ja metsäalueiden vaihtumisvyöhykkeelle. Alueen rakennuskanta sijoittuu melko vapaasti mutkittlevien teiden varsille. Rakennettujen alueiden välissä on muutama pieni peltolaikku, jotka eivät kuitenkaan ole enää viljelyksessä. Kylä on säilyttänyt perinteisen rakenteensa, mutta rakennuskanta on uudistunut voimakkaasti. Alueelle on tehty asema-kaava 2006. Vanhimmat rakennukset ovat 1800-luvun lopulta ja uusimmat aivan viime vuosilta. Alueella on säilynyt joitain vanhoja torppia ja mäkitupia, joskin useimmat niistä ovat kokeneet melko suuria muutoksia.

HISTORIA

Munittulan historiallinen kylätontti on sijainnut Mäkkylän mäen lounaisrinteellä. Vuoden 1540 maa-kirjan mukaan kylässä oli viisi taloa, joista yksi oli Antintalon ja Kallentalon kantatila Munittula. Nykyisin Vahdontien itäpuolella sijaitsevalla kyläalueella on sijainnut vanhoja torppia ja mäkitupia. Pyhän Henrikin tie/Nunnapolku kulkee alueen halki kirkolle.

LÄHIYMPÄRISTÖ

Kylän luoteispuolella avautuu avoin viljelymaisema, mutta muuten sitä ympäröivät metsät. Alue rajautuu lännessä Vahdontiehen.

ARVIOINTI

Alue on vanhaa mäkitupa-aluetta, jonka kautta kulkee historiallinen Pyhän Henrikin tie/Nunnapolku. Nykyinen Munittulantie noudattelee historiallista tielinjausta. Vanha rakennuskanta sijoittuu tämän sekä Mäkeläntien ja Kiveläntien varteen. Muuten alueen rakennuskanta on uudehkoa ja tyyliältään vaihtelevaa.

Alueella on historiallisia, rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka III/ p

ARVOT

Historialliset arvot

Alueen historialliset arvot liittyvät asutushistoriaan, liikenteen historiaan ja sosiaalihistoriaan.

Rakennushistorialliset arvot

Alueella on säilynyt joitakin perinteistä maaseudun rakennustapaa edustavia rakennuksia.

Maisemalliset arvot

Pienet peltolaikut ja mutkitteleva tiestö tarjoavat vaihtelevia näkymiä.

Säilyneisyys

Alueen rakenteeseen on tehty merkittäviä muutoksia. Alkuperäisiä tai alkuperäisen kaltaisia alueen osia on kuitenkin mahdollista edelleen tunnistaa.

Munittulantieltä pohjoiseen.

Kiveläntieltä pohjoiseen ja etelään.

Vahdontieltä itään.

Alue: C Lähteenmäki

Alueen nimi: Lähteenmäki	Kunta: Rusko
Aluetyyppi: arvoalue (paikallinen)	Jälleenrakennuskauden asuinalue
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 7.2.2023

KUVAUS

Vahdontien varteen 1950-luvulta alkaen rakentunut asuinalue, jossa yhtenäisimmät 50-luvun kokonaisuudet sijoittuvat Leppätien, Koivutien ja Viherkujan varrelle sekä Vahdontien ja Lehtimäentien väliin. Koivutien ja Leppätien varrella asuinrakennukset sijoittuvat kadunvarteen ja tontin toisella laidalla on pieni ulkorakennus. Pihoja ympäröi aikakaudelle tyypillisesti pensasaita. Vahdontien varrella tontit ovat suurempia ja asuinrakennukset sijoittuvat tontin keskivaiheille. Pihoille kuljetaan Lehtimäentieltä ja piharakennukset ovat tontin sillä laidalla. Vahdontien puolella on puutarha, jossa kasvaa nurmikkoa, pensaita ja hedelmäpuita. Tontteja ympäröi yleensä pensasaita tai puurivit.

HISTORIA

Lähteenmäen kylä on saanut alkunsa Lähteenmäen yksinäistalosta, joka tunnetaan ainakin 1500-luvulta alkaen. Lähteenmäki oli 1600-luvun lopulla Ruskon ainoa rustholli.

Vahdontien varrelle on 1950-luvulla muodostunut jälleenrakennuskauden asuinalue, jota on myöhemmin täydennysrakennettu eri vuosikymmenillä.

LÄHIYMPÄRISTÖ

Asuinalue sijoittuu Vahdontien varteen Suitturin teollisuusalueen ja Ruskonjokilaakson viljelymaisen väliin.

ARVIOINTI

Vahdontien varrella maisemallisesti näkyvällä paikalla sijaitseva, melko yhtenäinen jälleenrakennuskauden asuinalue, jonka rakennuskanta on säilyttänyt ominaispiirteensä.

Alueella on historiallisia, rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka II/ p

ARVOT

Historialliset arvot

Alueen historialliset arvot liittyvät asutushistoriaan, liikenteen historiaan ja kaavahistoriaan. Alue edustaa 1950-luvun asuinalue suunnittelua ja kertoo kunnan kehityshistoriasta.

Rakennushistorialliset arvot

Alueella on 1950-luvun rakennustyyliä ja rakennustapaa edustavien rakennusten ja pihapiirien muodostama kokonaisuus.

Maisemalliset arvot

Alueella on taajamakuullisia arvoja ja runsaan kasvillisuuden ympäröivät pihapiirit tuovat miellyttävää vaihtelua Vahdontien muuten melko karuun teollisuusmaisemaan.

Säilyneisyys

Alue on kohtalaisen hyvin säilynyt. Alueella on tehty muutoksia, mutta pääpiirteissään alue on säilynyt ennallaan ja se on kokonaisuutena tunnistettavissa aikakautensa edustajaksi.

Yhdessä Vahdontien varrella olevassa 50-luvun talossa on erikoispiirteensä pyöreä erkkeri.

Viherkujan varren rakennuksia.

Koivutieltä

Vahdontieltä

Kohde: 1 Nissi

Kohteen nimi: Nissi	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Hujalantie 16
Vanha kiinteistötunnus: 9:5	Kiinteistötunnus: 704-404-9-5
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 1.2.2023

KUVAUS

Hujalantien varrella Ruskonjoen rannalla sijaitseva suuren maatilan pihapiiri, jossa hirsirunkoinen, lautavuorattu pitkä asuinrakennus ja suljetun karjapihan muodostavat, sementtitiilestä rakennetut talousrakennukset. Pihapiiriin liittyy Ruskonjoen ylittävä kiviholvisilta 1890-luvulta. Joen toisella puolella on vanha aitta ja uudehko kuivurirakennus.

HISTORIA

Nissin tila on vanha kantatila, joka on mainittu jo vuoden 1571 hopeaveroluettelossa. Tila on lunastettu kruununtilasta perintötilaksi 1759–60.

Asuinrakennus on valmistunut vuonna 1912, ja sitä on jatkettu 1920-luvulla. Urakoitsijana toimi Johan Lindgren poikansa Valfridin kanssa (myöh. Niiniö). Saumapeltikaton teki ammattipeltiseppä. Vanhemman osan muurit muurasi Salenius (Paattisista) ja uudemman Lummejoki. Kirvesmies Viktor Heinonen vastasi puusepäntöistä. Rakennusmateriaalina käytettiin vanhan päärakennuksen vieraspytingin ja Kankareen talon hirsii. Kankare oli liitetty tilaan vuonna 1900. Osa rakennuksesta noudattaa huonejaoltaan keskeissalipohjakaavaa, osassa on epäsymmetrinen pohjakaava. Ulkolaudoitus tehtiin vuonna 1926. Rakennuksessa on tehty muutos- ja korjaustöitä jonkin verran etenkin sisätiloissa, mutta pohjakaava ja julkisivut ovat pysyneet entisellään. Asuinrakennuksen 4 frontonia on uusittu vanhan mallin mukaan vuonna 1984.

Sivurakennus rakennettiin entisen vieraspytingin paikalle vuonna 1914. Palvelusväelle rakennettiin oma talo 1921, ja se sijoittui vanhan rakennuksen tuvan paikkeille.

Asuinrakennuksen eteläpuolella on ollut puutarha ”Rohtola”.

Navetta on rakennettu vuonna 1910. 1940-luvun lopulla sen luoteiskulmaan rakennettiin pyöreä AIV-torni ja valettiin betoninen välipohja. AIV-tornin katto on uusittu 2014. Muita muutoksia tehtiin 1978, jolloin navetta muutettiin sikalaksi. Tällöin julkisivut muuttuivat ikkunoiden osalta.

Sikala- ja hevostalli rakennettiin 1922.

Vanha aitta toimi kanalana sotien jälkeen, jolloin sivuille on lisätty ikkunat. Aitassa on vuosiluku 1791.

Joen toisella puolella sijaitseva kuivuri on rakennettu 1983 ja siilo on rakennettu 2009.

(Lähde: Ulla Lähteenmäki 1985.)

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Pihapiiri sijaitsee Ruskonjoen varrella kahden kivisillan välissä. Pohjoisessa piha rajautuu Hujalan-tiehen ja etelässä Vähäjokeen. Vähäjoen rantaa laiduntavat lampaat, joten maisema on pysynyt avoimena. Pihapiirissä talousrakennukset muodostavat umpipihan, joka antaa suojaa Hujalantien suuntaan. Aitta ja kuivaamo sijaitsevat joen toisella puolen. Historiallinen Pyhän Henrikintie/Nunna-polku kulkee pihan läpi kirkolle.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus

Ajoitus: 1912–24

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 (+ kellari ja ullakko)

Perustus: harkkokiivi

Runko: hirsi

Vuoraus ja ulkoviiri: pysty-vaaka-pysty-laudoitus, keltainen

Kattomuoto ja kate: satula (+ neljä frontonia), saumapelti

Ikkunat: T-karmilliset

Erityispiirteet: 2 frontonia molemmilla lappeilla.

Vilja-aitta (varasto)

Ajoitus: 1791

Suunnittelija:

Kerrosluku: 2

Perustus: nurkkakivet, lankkujalkarakenne

Runko: pitkänurkkainen hirsikehä

Vuoraus ja ulkoviiri: vuoraamaton, punainen, listat valkoiset

Kattomuoto ja kate: satula + etukatos, punatiili

Ikkunat: lisätty pienet ikkunat

Navetta (sikala 1978, lampola 2022)

Ajoitus: 1910

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: betoni

Runko: sementtitiili

Vuoraus ja ulkoviiri: harmaa, vuoraamaton

Kattomuoto ja kate: satulakatto, tiili

Sikala (varasto)

Ajoitus: 1922

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: betoni

Runko: sementtitiili

Vuoraus ja ulkoviiri: harmaa, vuoraamaton

Kattomuoto ja kate: satulakatto, tiili

Sivurakennus (puuliiteri+autotalli)

Ajoitus: 1914

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+kellari ja ullakko

Perustus: harkkokivi

Runko: hirsi+lauta

Vuoraus ja ulkoväri: pysty-laudoitus, päädyssä peiterimallinen, väri vaalean vihreä, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: satulakatto, tiili

Palvelusväen asunto (varasto+kalustovaja)

Ajoitus: 1921

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: betoni

Runko: hirsi+lauta

Vuoraus ja ulkoväri: pysty-vaaka-pysty-laudoitus, väri vaalean vihreä, listat valkoiset

Kattomuoto ja kate: satulakatto, tiili

Ikkunat: 6-ruutuiset

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Pihapiiri ja rakennukset ovat hyvässä kunnossa ja säilymisedellytykset ovat hyvät.

ARVIOINTI

Erittäin edustava ja hyvin 1900-luvun alun asussa säilynyt maatilan pihapiiri maisemallisesti merkittävällä paikalla. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.

Kohteella on historiallisia, rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka I/v

Historialliset arvot

Kohteen historialliset arvot liittyvät erityisesti asutushistoriaan, liikenteen historiaan ja sosiaalishistoriaan. Kohde sijaitsee historiallisella kylätontilla historiallisen tien varrella. Pihapiiri muodostuu ajalleen tyypillisistä maatilan rakennuksista työväenasuntoineen ja karjasuojineen, kertoen 1900-luvun alkupuolen talonpoikaisesta elämäntavasta (historiallinen todistusvoimaisuus).

Rakennushistorialliset arvot

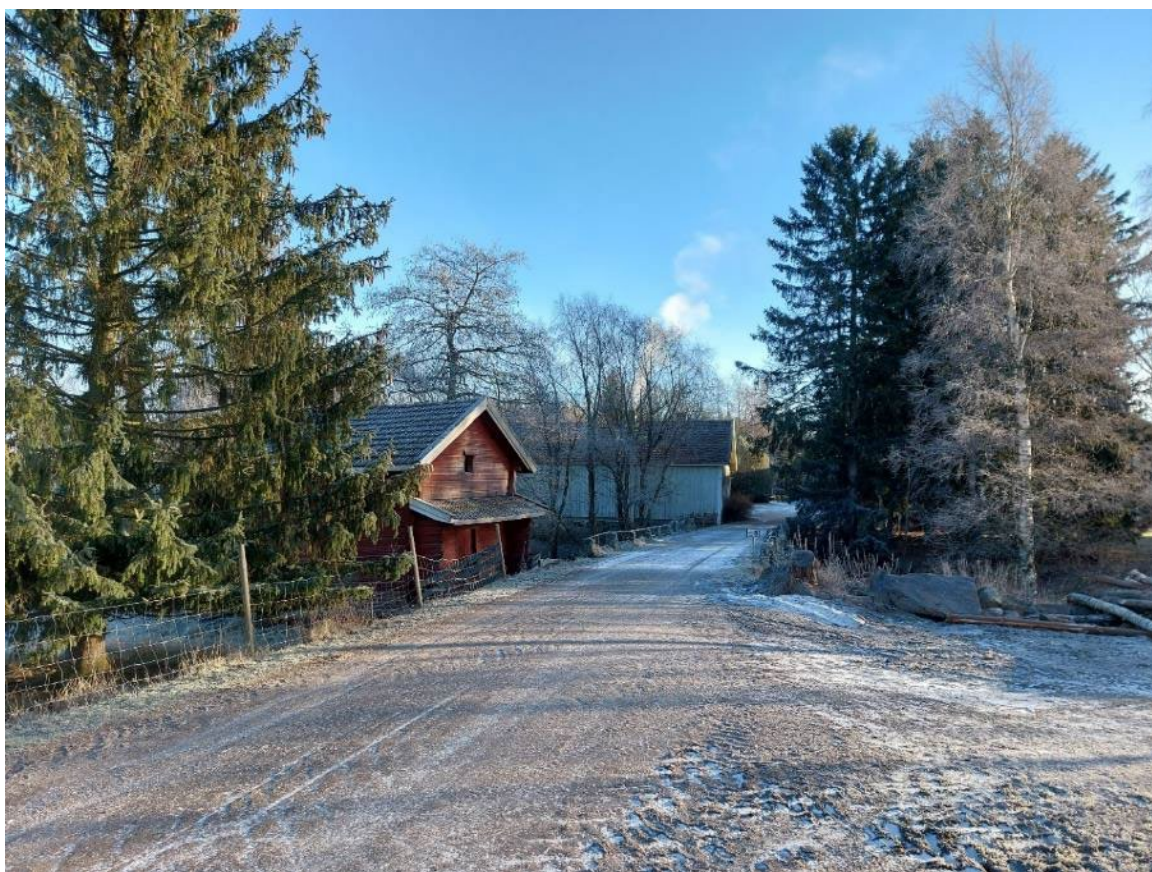
Rakennukset edustavat tyypillisesti historiallista rakennustapaa ja -tyyliä (tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys).

Maisemalliset arvot

Kohde sijaitsee historiallisen tien varrella kahden kivisillan välissä ja muodostaa tärkeän maisemallisen kokonaisuuden valtakunnallisesti merkittävässä kulttuuriympäristössä.

Säilyneisyys

Hyvin säilynyt kohde. Kohde on säilynyt alkuperäisenä tai muutokset ovat niin pieniä, että alkuperäinen ilme on säilynyt.

Ruskonjoen länsipuolelta, etualalla aitta.

Päärakennuksen sisäänkäyntien yläpuolella on näyttävä frontoni.

Palvelusväen asuinrakennus on päärakennusta vastapäätä.

Työväen asuinrakennuksen keskellä on porttikäytävä karjapihalle.

Navetta ja sikala on tehty profiloidusta sementtitiilestä.

Aitta on toiminut myöhemmin kanalana, minkä vuoksi siinä on ikkunat.

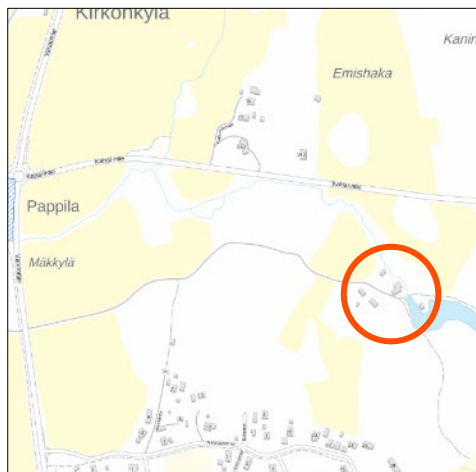
AIV-tornin katto kunnostettu.

Näkymiä Pyhän Henrikin tieltä/Nunnapolulta.

Kohde: 2 Nissin mylly ja myllytupa

Kohteen nimi: Nissin mylly ja myllytupa	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Mylly	Sijainti:
Vanha kiinteistötunnus: 9:5	Kiinteistötunnus: 704-404-9-5
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 1.2.2023

KUVAUS

Hirrestä, laudasta ja sementtitiileistä rakennettu mylly- ja saharakennus padotun joen partaalla. Pi-hapiiriin kuuluu myös myllärin asuinrakennus ja myllylammen rannalla sijaitseva saunarakennus.

HISTORIA

Nissin mylly on rakennettu vuonna 1901 Vähäjoen koskeen. Mylly tehtiin entisen Kankareen maille, joten sitä kutsuttiin aluksi Kankareen myllyksi. Vuonna 1929 vesirattaat purettiin ja otettiin käyttöön vesiturbiini. Samaan aikaan myllyn yhteyteen rakennettiin saha. Myllyn käyttö loppui jo vuonna 1939, mutta saha jatkoi toimintaansa 1950-luvulle asti. Myöhemmin myllyn alakertaa on käytetty mm. karjasuojana.

Myllyreinä toimivat mm. Kustaa Tuominen, Oskari Palomäki ja Väinö Saari. Alueelle rakennettiin Nissin vanhan vilja-aitan hirsistä myös paja. Vanha myllärin mökki purettiin ja uusi rakennettiin vuonna 1925. Sauna ja saunatupa rakennettiin 1940-luvun lopulla siirtolaisia varten.

Pato on uusittu 2000-luvulla.

PIIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Mylly- ja saharakennus sijaitsevat Vähäjoen länsirannalla ja myllärin mökki rinteessä, alueelle joh-tavan tien eteläpuolella. Mökin vieressä oleva lato on huonokuntoinen. Padon yläpuolelle muodostu-neen myllylammen rannalla on saunamökki. Myllyn ympäristössä on pienialaisia pelloja ja metsäsaa-rekkeita mutkittelevan jokiuoman ympärillä.

RAKENNUKSET

Myllylärin asunto

Ajoitus: 1925

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko
Perustus: betoni
Runko: lyhytnurkkainen hirsirunko + lauta
Vuoraus ja ulkoväri: punainen, rimalaudoitettu pystyvuori, valkoiset yksityiskohdat
Kattomuoto ja kate: satulakatto, saumapelti

Mylly + saha

Ajoitus: 1901/1929
Suunnittelija: -
Kerrosluku: 2
Perustus: betoni
Runko: sementtitiili, pitkänurkkainen hirsirunko, tiili ja lauta
Vuoraus ja ulkoväri: punainen
Kattomuoto ja kate: satulakatto, pelti

Paja (varasto)

Ajoitus: 1935–39
Suunnittelija: -
Kerrosluku: 1
Perustus: betoni
Runko: hirsi ja lauta
Vuoraus ja ulkoväri: punainen
Kattomuoto ja kate: satulakatto, pelti
Ertispiirteet: Tehty Nissin vanhasta vilja-aitasta

Sauna

Ajoitus: 1940-luvun loppu
Suunnittelija: -
Kerrosluku: 1+ullakko
Perustus: betoni
Runko: lauta
Vuoraus ja ulkoväri: punainen, pystyvuori
Kattomuoto ja kate: satulakatto, tiiliprofiloitu pelti

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Saunarakennusta lukuun ottamatta rakennukset eivät ole käytössä.

ARVIOINTI

Edustava ja hyvin ominaispiirteensä säilyttänyt myllymiljöön maisemallisesti merkittävällä paikalla.

Kohteella on historiallisia, rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka I/ p

Historialliset arvot

Kohteen historialliset arvot liittyvät erityisesti elinkeinohistoriaan ja sosiaalishistoriaan. Pihapiiri muodostuu ajalleen tyypillisistä rakennuksista, jotka kertovat vesivoiman hyödyntämisestä mylly- ja sahatoimintaan (historiallinen todistusvoimaisuus).

Rakennushistorialliset arvot

Rakennukset edustavat tyypillisesti historiallista rakennustapaa ja -tyyliä (tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys).

Maisemalliset arvot

Kohde sijaitsee peltoaukean laidalla Vähäjoen varrella ja muodostaa tärkeän maisemallisen kokonaisuuden.

Säilyneisyys

Hyvin säilynyt kohde. Kohde on säilynyt alkuperäisenä tai muutokset ovat niin pieniä, että alkuperäinen ilme on säilynyt.

Myllärin asuintupa.

Puuvaja ja paja.

Mylly- ja saharakennus.

Saunatupa padon yläpuolella.

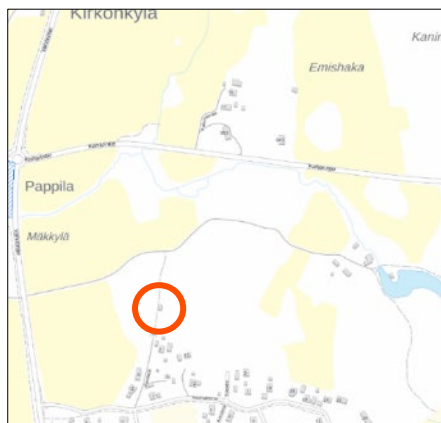

Pato on uusittu 2000-luvulla.

Kohde 3: Männikkö

Kohteen nimi: Männikkö	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Asuinrakennus	Sijainti:
Vanha kiinteistötunnus: 9:5	Kiinteistötunnus: 704-404-9-5
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 1.2.2023

KUVAUS

Pieni työväen asuinrakennus ja puuvaja metsäpolun varrella. Talon vieressä, kiviaidan takana on säilynyt jälkiä vanhasta puutarhasta.

HISTORIA

Rakennettu vuonna 1900 Nissin mäkituvaksi. Vuodesta 1920–1965 siinä asui mylläri Kustaa Tuominen leski Miina Tuominen lapsineen.

Rakennuksessa oli alun perin tupa, ”kammio” ja eteinen. 1940-luvun lopulla kammioista tehtiin kamari, ja tuvasta purettiin suuri leivinuuni, jonka tilalle tuli hella. 1960-luvun lopulla kaikki muurit ja hella purettiin pois.

Pihapiiriin kuului alun perin kanakoppi ja puuvaja. Puutarhassa oli hedelmäpuita, marjapensaita sekä peruna- ja juurikasmaa.

(Lähde: Ulla Lähteenmäki 1985)

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus on metsän keskellä ja sen ohi kulkee polku Munittulan asuinalueelle. Talon vieressä on kiviaita, jonka takana on ollut puutarha hedelmäpuineen ja marjapensaineen.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus

Ajoitus: 1900

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1

Perustus: kivilohkareet ja nurkkakivet

Runko: pitkänurkkainen hirsikehä (tupaosassa), lauta (eteinen ja kammio)

Vuoraus ja ulkoväri: punainen, rimalaudoitettu pystyvuori, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: satulakatto, aaltopelti

Ikkunat ja ovet: kapeat 4-ruutuiset

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Rakennus ei ole käytössä.

ARVIOINTI

Edustava ja hyvin 1900-luvun alun asussa säilynyt pieni työväen asuinrakennus/mäkitupa. Aikanaan yleinen rakennustyyppi, mutta nykyisin varsin harvinainen.

Kohteella on historiallisia, rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka I/ p

Historialliset arvot

Kohteen historialliset arvot liittyvät erityisesti asutushistoriaan ja sosiaalihistoriaan. Rakennus puutarhoineen kertoo 1900-luvun alkupuolen maaseudun työläisten elämäntavasta (historiallinen todistusvoimaisuus).

Rakennushistorialliset arvot

Rakennus edustaa ajalle tyypillistä historiallista rakennustapaa ja -tyyliä (tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys).

Maisemalliset arvot

Kohde muodostaa tärkeän maisemallisen kohteen metsäpolun varrella.

Säilyneisyys

Hyvin säilynyt kohde. Kohde on säilynyt alkuperäisenä tai muutokset ovat niin pieniä, että alkuperäinen ilme on säilynyt.

Asuinrakennuksen päädyssä on kiviaidan rajaama vanha puutarha.

Kohde 4: Keskikylä

Kohteen nimi: Keskikylä	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Pappila, maatala	Sijainti: Hujalantie 10
Vanha kiinteistötunnus: 5:14	Kiinteistötunnus: 704-404-5-14
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 1.2.2023

KUVAUS

Hujalantien ja Vahdontien kulmassa sijaitseva pappilan pihapiiri, jossa 1890-luvulla rakennettu puu-vuorattu asuinrakennus, pieni vuokralaisen asuinrakennus ja joukko ulkorakennuksia samalta ajalta. Sementtitiilestä rakennettu navetta ja lautarakenteinen sauna sijaitsevat hieman erillään pihapiiristä, jonka muut rakennukset muodostavat kolmelta sivulta suljetun pihapiirin.

HISTORIA

Keskikylä on ollut 1500-luvulla rälssitila, joka on ollut mm. Mikael Agricolan ja hänen poikansa Kristianin läänityksenä. 1600-luvulla tila palautui kruunulle, ja 1692 maaherra määräsi Keskikylän kap-palaisen virkataloksi. Rakennukset sijaitsivat aiemmin Ruskojoen itärannalla kanttori Hannuksen tontilla. Tontti on vanhaa kylätonttialuetta.

Vuonna 1895 rakennettu asuinrakennus on peruskorjattu vuosina 1958–59, jolloin mm. kellariker-rokseen rakennettiin pannuhuone ja autotalli. Puuseppä teki uudet ikkunat, ja peiliovet uusittiin. Tiilinen avoveranta rakennettiin 1970-luvun alussa. Myös sisätiloissa on tehty muutostöitä.

Sivurakennuksessa asui 1900-luvun alussa pappilan maiden vuokraaja. Rakennus on rakennettu kiinni hirsiseen varastorakennukseen. Tuvan alla on vuonna 1901 rakennettu kivikellari.

(Lähde: Ulla Lähteenmäki 1985)

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Tontti rajautuu pohjoisessa Hujalantiehen ja idässä Vahdontiehen. Länsipuolella kulkee historiallinen Pyhän Henrikin tie/Nunnapolku, jonka toisella puolella on Nissin pihapiiri. Vähäjoen yli johtaa vuonna 1903 rakennettu kivistä.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus

Ajoitus: 1895

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+kellari ja ullakko

Perustus: betoni (ei alkuperäinen materiaali)
Runko: hirsi+tiili
Vuoraus ja ulkoväri: yläosa rimalaudoitus, alaosassa vaakalaudoitus, kelta-valkoinen
Kattomuoto ja kate: satula, pelti
Ikkunat ja ovet: 4- ja 6-ruutuiset ikkunat
Erityispiirteet: yläosan laudoituksessa sahalaitakuvio

Sivurakennus (varasto)

Ajoitus: 1800-luvun loppu + 1900-luvun alku
Suunnittelija: -
Kerrosluku: 2+kellari
Perustus: kivi
Runko: pitkänurkkainen hirsirunko
Vuoraus ja ulkoväri: punainen, rimalaudoitus, luhdin pää laudoittamaton
Kattomuoto ja kate: satula, saumapelti
Ikkunat: 4-ruutuiset

Vaja (varasto)

Ajoitus: 1800-luvun loppu
Suunnittelija: -
Kerrosluku: 1+ullakko
Perustus: kiveys
Runko: pitkänurkkainen hirsirunko
Vuoraus ja ulkoväri: punainen, vuoraamaton
Kattomuoto ja kate: satula, saumapelti
Ikkunat ja ovet: pienaövet

Navetta (varasto)

Ajoitus: 1910-luku
Suunnittelija: -
Kerrosluku: 1+ullakko
Perustus: betoni
Runko: sementtitiili+lauta
Vuoraus ja ulkoväri: rimalaudoitus, harmaa+punainen
Kattomuoto ja kate: satula, saumapelti
Ikkunat ja ovet: pienikokoiset T-karmilliset ikkunat
Erityispiirteet: ikkunapielet muurattu tiilestä

Sauna (tyhjillään)

Ajoitus: 1953
Suunnittelija: -
Kerrosluku: 1+ullakko
Perustus: betoni
Runko: lauta
Vuoraus ja ulkoväri: rimalaudoitus, vaalea beige
Kattomuoto ja kate: satula, saumapelti
Ikkunat ja ovet: 2-ruutuiset ikkunat
Erityispiirteet: avokuisti

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Pihapiiri ja rakennukset ovat saunaa lukuun ottamatta hyvässä kunnossa.

ARVIOINTI

Edustava maaseutupappilan pihapiiri maisemallisesti merkittävällä paikalla.

Kohteella on historiallisia, rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka I/ v

Historialliset arvot

Kohteen historialliset arvot liittyvät erityisesti asutushistoriaan, kulttuurihistoriaan ja sosiaalishistoriaan. Pihapiiri muodostuu ajalleen tyypillisistä maatalan rakennuksista, jotka kertovat 1900-luvun alkupuolen maaseutupappilan elämäntavasta (historiallinen todistusvoimaisuus).

Rakennushistorialliset arvot

Rakennukset edustavat tyypillisesti historiallista rakennustapaa ja -tyyliä (tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys).

Maisemalliset arvot

Kohde sijaitsee Hujalantien ja Vahdontien risteyksen tuntumassa muodostaen tärkeän maisemallisen kokonaisuuden.

Säilyneisyys

Hyvin säilynyt kohde. Kohde on säilynyt alkuperäisenä tai muutokset ovat niin pieniä, että alkuperäinen ilme on säilynyt.

Päärakennukseen on tehty avoveranta 1970-luvulla.

Vaja päärakennusta vastapäätä.

Sivurakennuksessa on entinen vuokralaisen asunto ja varastotiloja.

Navetan alaosa on tehty sementtitiilestä.

Saunarakennus sijaitsee hieman erillään pihapiiristä.

Kohde 5: Antintalo

Kohteen nimi: Antintalo	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Mäkkyläntie 16
Vanha kiinteistötunnus: 5:50	Kiinteistötunnus: 704-408-5-53
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 1.2.2023

KUVAUS

Antintalo ja Kallentalo muodostavat yhdessä tiiviin ja omaleimaisen kokonaisuuden, joka muodostuu useista perinteisistä maatilan pihapiiriin kuuluvista rakennuksista. Hirsirunkoiset, satulakattoiset rakennukset on lautavuorattu ja maalattu punaiseksi valkoisin listoin. Katteena on käytetty pääasiassa tiiltä. Asuinrakennukset sijaitsevat lähes kiinni toisissaan ja talousrakennuksineen ne muodostavat umpihiphamaisen kokonaisuuden historiallisen Pyhän Henrikin tien/Nunnapolun varrelle. Rakennusten eteläpuolella avautuu Ruskonjokilaakson viljelymaisema.

HISTORIA

Mäkkylän kylässä on vuoden 1540 maakirjan mukaan ollut viisi taloa, joista yksi oli Antintalon ja Kallentalon kantatila Munnittula. Munnittula oli Turun viimeisen katolisen tuomiorovastin palkkatila. 1680-luvulta lähtien Munnittula oli kruununtila, joka isojaon yhteydessä 1700-luvun loppupuolella jaettiin kahtia Munnittulan Etutaloon ja Takataloon. 1830-luvulla niitä alettiin kutsua Antintaloksi ja Kallentaloksi Carl ja Anders -nimisten isäntien mukaan. Talot olivat 1930-luvun puoliväliin saakka valtion virkataloja.

Antintalon asuinrakennus ja sivurakennus on rakennettu 1700–1800-lukujen vaihteessa. Päärakennuksen pohjakaava muodostui tuvasta ja salista sekä niiden välissä olevasta, länsijulkisivustaan ulkonevasta kamarista ja sen pohjoispuolella olevasta eteisestä. Pohjakaava on ilmeisesti säilynyt samana 1860-luvulta lähtien. Länsisivulle on 1930–40-luvuilla rakennettu sisäänkäynti ja itäpuolen entiseen kuistiin kamari.

(Lähde: Ulla Lähteenmäki 1985)

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Pihapiiri sijaitsee historiallisen Nunnapolun varrella ja on lähes kiinni Kallentalon pihassa. Pihapiiriin kuuluvat päärakennuksen lisäksi 1700–1800-lukujen vaihteessa rakennettu sivurakennus (palvelusväen asunto), vuonna 1913 hirrestä rakennettu navetta, 1900-luvun alussa valmistunut, osin hirsinen makasiini, 1927–28 rakennettu sauna sekä 1700-luvun lopulla rakennettu aitta, joka on siirretty tontille ennen 1940-lukua.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus

Ajoitus: 1700-luvun loppu/1800-luvun alku

Suunnittelija:

Kerrosluku: 1+kellari ja ullakko

Perustus: luonnonkivet+laasti, myöhemmin osittainen betonivalu

Runko: pitkänurkkainen hirsikehä

Vuoraus ja ulkoväri: punainen, pystyautoitus, eteisosassa peiterimat, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: tiilinen satulakatto, poikkipääty

Ikkunat: T-karmilliset, 3-4-ruutuiset

Sivurakennus

Ajoitus: 1700-luvun loppu/1800-luvun alku

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 2

Perustus: harkkokiivi

Runko: pitkänurkkainen hirsii

Vuoraus ja ulkoväri: punainen pystyautoitus, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: tiilinen satulakatto

Ikkunat: T-karmilliset

Sauna+saunakamari

Ajoitus: 1927-28

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: betoni

Runko: lyhytnurkkainen hirsii, lauta

Vuoraus ja ulkoväri: punainen, osin rimalaudoitettu pystyvuori, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: tiilinen satulakatto

Navetta (lammasnavetta)

Ajoitus: 1913

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: harkkokiivi + nurkkakivet

Runko: lyhytnurkkainen hirsirunko, lauta

Vuoraus ja ulkoväri: punainen, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: satulakatto, pelti

Ikkunat ja ovet:

Erityispiirteet:

Vilja-aitta

Ajoitus: 1700-luvun loppu

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 2

Perustus: nurkkakivet ja ns. lankkujalka

Runko: pitkänurkkainen hirsirunko

Vuoraus ja ulkoväri: punainen

Kattomuoto ja kate: satulakatto, etukatos pulpettimallinen, huopa

Makasiini (konevaja)

Ajoitus: 1900-luvun alku

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+osittainen ullakko

Perustus: kivi

Runko: hirsi ja lauta

Vuoraus ja ulkoväri: punainen, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: satulakatto

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Tila on asuttu ja rakennukset ovat hyvässä kunnossa.

ARVIOINTI

Erittäin edustava ja hyvin 1900-luvun alun asussa säilynyt maatilan pihapiiri maisemallisesti merkittävällä paikalla. Muodostaa yhdessä Kallentalon kanssa kansatieteellisesti harvinaisen ja maisemallisesti merkittävän kokonaisuuden.

Kohteella on historiallisia, rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka I/ m + (pitäisi sisältyä RKY-alueajaukseen)

Historialliset arvot

Kohteen historialliset arvot liittyvät erityisesti asutushistoriaan ja sosiaalihistoriaan. Pihapiiri muodostuu ajalleen tyypillisistä maatilan rakennuksista, jotka kertovat 1900-luvun alkupuolen talonpoikaisesta elämäntavasta (historiallinen todistusvoimaisuus).

Rakennushistorialliset arvot

Rakennukset edustavat tyypillisesti historiallista rakennustapaa ja -tyyliä (tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys).

Maisemalliset arvot

Kohde sijaitsee peltoaukean laidalla Vahdontien varrella ja muodostaa tärkeän maisemallisen kokonaisuuden.

Säilyneisyys

Hyvin säilynyt kohde. Kohde on säilynyt alkuperäisenä tai muutokset ovat niin pieniä, että alkuperäinen ilme on säilynyt.

Asuinrakennus

Aitta

Vasemmalla makasiini

Sauna

Navetta historiallisen tien varrella

Navetta, sivurakennus (palvelusväen asunto) ja päärakennus

Kohde 6: Kallentalo

Kohteen nimi: Kallentalo	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Mäkkyläntie 10
Vanha kiinteistötunnus: 4:5	Kiinteistötunnus: 704-408-4-5
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 1.2.2023

KUVAUS

Antintalo ja Kallentalo muodostavat yhdessä tiiviin ja omaleimaisen kokonaisuuden, joka muodostuu useista perinteisistä maatilan pihapiiriin kuuluvista rakennuksista. Hirsirunkoiset, satulakattoiset rakennukset on lautavuorattu ja maalattu punaiseksi valkoisin listoin. Katteena on käytetty pääasiassa tiiltä. Asuinrakennukset sijaitsevat lähes kiinni toisissaan ja talousrakennuksineen ne muodostavat umpihamaisen kokonaisuuden historiallisen Pyhän Henrikin tien/Nunnapolun varrelle. Rakennusten eteläpuolella avautuu Ruskonjokilaakson viljelymaisema.

HISTORIA

Mäkkylän kylässä on vuoden 1540 maakirjan mukaan ollut viisi taloa, joista yksi oli Antintalon ja Kallentalon kantatila Munittula. Munittula oli Turun viimeisen katolisen tuomiorovastin palkkatila. 1680-luvulta lähtien Munittula oli kruununtila, joka isojaon yhteydessä 1700-luvun loppupuolella jaettiin kahtia Munittulan Etutaloon ja Takataloon. 1830-luvulla niitä alettiin kutsua Antintaloksi ja Kallentaloksi Carl ja Anders -nimisten isäntien mukaan. Talot olivat 1930-luvun puoliväliin saakka valtion virkataloja.

Kallentalon asuinrakennus ja sivurakennus rakennettiin ilmeisesti joko isonjaon suorittamisen jälkeen tai samaan aikaan Antintalon rakentamisen kanssa.

Rakennuksen pohjakaava on ilmeisesti säilynyt 1860-luvun muodossaan lukuun ottamatta kuistin muutosta, joka rakennettiin 1940-luvulla. Leveän kuistin paikalla oli ollut vuonna 1891 rakennettu pienempi kuisti ("pislä"). Talo laudoitettiin ja maalattiin 1880-luvulla. Leivinuuni muurattiin tupaan 1920–30-luvuilla. 1980-luvulla korjailtiin rakennuksen sisätiloja, oiottiin seiniä, korjattiin ulkokuoria ja vaihdettiin ikkunoita.

(Lähde: Ulla Lähteenmäki 1985)

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Antintalon rakennukset ovat lähes kiinni Kallentalon rakennuksissa.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus

Ajoitus: 1700-luvun loppu/1800-luvun alku ja 1850–60-luku

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+kellari ja ullakko

Perustus: kivi+betoni (1940-l.)

Runko: hirsi (alkujaan pitkänurkkainen, mutta nurkat katkaistu 1938)

Vuoraus ja ulkoväri: punainen, rimalaudoitettu pystyvuori, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: satula, kuistissa kolmilappeinen, tiilikate 1938

Ikkunat: korkeat 4-ruutuiset

Sivurakennus

Ajoitus: 1870-luku (tehty luhdista)

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: kivi(+laasti), betoni

Runko: pitkänurkkainen hirsirunko

Vuoraus ja ulkoväri: punainen, rimalaudoitettu pystyvuori, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: satulakatto, tiili

Navetta (varasto 1980)

Ajoitus: 1800-luvun loppu

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: betoni

Runko: hirsi ja lauta

Vuoraus ja ulkoväri: punainen pystyaukkoitus

Kattomuoto ja kate: satulakatto, aaltopelti

Talousrakennus

Ajoitus: 1800-luvun loppu

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+osittainen ullakko

Perustus: betoni

Runko: pitkänurkkainen hirsirunko

Vuoraus ja ulkoväri: punainen pystyaukkoitus, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: satulakatto, tiili

SÄILYMISEDELITYKSET

Rakennukset ovat hyvässä kunnossa, mutta ilmeisesti eivät käytössä.

ARVIOINTI

Erittäin edustava ja hyvin 1900-luvun alun asussa säilynyt maatilan pihapiiri maisemallisesti merkittävällä paikalla. Muodostaa yhdessä Antintalon kanssa kansatieteellisesti harvinaisen ja maisemallisesti merkittävän kokonaisuuden.

Kohteella on historiallisia, rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka I/ m + (pitäisi sisältyä RKY-aluearajaukseen)

Historialliset arvot

Kohteen historialliset arvot liittyvät erityisesti asutushistoriaan ja sosiaalihistoriaan. Pihapiiri muodostuu ajalleen tyypillisistä maatilan rakennuksista, jotka kertovat 1900-luvun alkupuolen talonpoikaisesta elämäntavasta (historiallinen todistusvoimaisuus).

Rakennushistorialliset arvot

Rakennukset edustavat tyypillisesti historiallista rakennustapaa ja -tyyliä (tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys).

Maisemalliset arvot

Kohde sijaitsee peltoaukean laidalla Vahdontien varrella ja muodostaa tärkeän maisemallisen kokonaisuuden.

Säilyneisyys

Hyvin säilynyt kohde. Kohde on säilynyt alkuperäisenä tai muutokset ovat niin pieniä, että alkuperäinen ilme on säilynyt.

Talousrakennus ja navetta Mäkkyläntieltä kuvattuna.

Navetan takana asuinrakennus ja sivurakennuksen pääty.

Lato Mäkkyläntien varrella.

Kallentalon pihapiiri peltotieltä kuvattuna.

Kallentalon ja Antintalon (taaempana) rakennuksia Vahdontieltä kuvattuna.

Näkymä Kallentalon pihalta Ruskonjokilaaksoon.

Kallentalon navetan pääty Mäkkyläntieltä kuvattuna.

Kohde 7: Mäkkylä

Kohteen nimi: Mäkkylä	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Asuinrakentaminen	Sijainti: Mäkkyläntie 7
Vanha kiinteistötunnus: 4:11	Kiinteistötunnus: 704-404-4-11
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 1.2.2023

KUVAUS

Näkyvällä paikalla kallion päällä Vahdontien varrella sijaitseva mansardikattoinen, lautavuorattu asuinrakennus. Pihapiirissä on uusi asuinrakennus vuodelta 1978 ja uudehko ulkorakennus.

HISTORIA

Mäkkylän torppa mainitaan ensimmäisen kerran 1700-luvulla ja 1850-luvulla sen mainitaan kuuluneen Kankareen yksinäistaloon. Alun perin 1800-luvulla rakennettua asuinrakennusta laajennettiin ja korotettiin 1920-luvulla nykyiseen asuunsa. Länsipäädyn sisäänkäynnin kohdalle on rakennettu 1960-luvulla katos.

Fanny Tuominen perusti rakennuksen ympärille puutarhan, jossa kasvoi mm. sireenejä sekä omena- ja luomupuita. Pihapiiriin on kuulunut vielä 1980-luvulla asuinrakennuksen lisäksi kellari+vaja, käymälä sekä leikkimökki. Pihapiirissä on lisäksi lammikko, jossa lapset ovat uineet, ja josta on haettu karjalle vettä. (Lähde: Ulla Lähtenmäki 1985)

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee kallion päällä Vahdontien varrella. Kallion juurella rakennuksen länsipuolella on lampi ja sen pohjoispuolella entinen pelto/niitty. Pihapiirissä on uusi asuinrakennus ja ulkorakennus.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus

Ajoitus: 1800-luvun loppu tai 1900-luvun alku

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: betoni (valettu myöhemmin)

Runko: hirsi + lauta

Vuoraus ja ulkoväri: rimalaudoitus, keltainen (valkoiset listoitukset)

Kattomuoto ja kate: mansardi + frontoni

Ikkunat ja ovet: 2-ruutuiset (1940-luvulta?), yläkerrassa T-karmillinen

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Pihapiiri ja rakennus ovat hyvässä kunnossa ja säilymisedellytykset ovat hyvät.

ARVIOINTI

Edustava ja hyvin 1920-luvun alun asussa säilynyt maaseudun asuinrakennus maisemallisesti merkittävällä paikalla.

Kohteella on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka I/ m

Rakennushistorialliset arvot

Rakennus edustaa tyypillisesti 1920-luvun rakennustapaa ja -tyyliä (tyypillisuus, edustavuus).

Maisemalliset arvot

Kohde sijaitsee kallion päällä Vahdontien varrella.

Säilyneisyys

Hyvin säilynyt kohde. Kohde on säilynyt alkuperäisenä tai muutokset ovat niin pieniä, että alkuperäinen ilme on säilynyt.

Kohde: 8 Asola

Kohteen nimi: Asola	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Vahdontie 348
Vanha kiinteistötunnus: 1:38	Kiinteistötunnus: 704-401-1-57
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 1.2.2023

KUVAUS

Harjun rinteeseen pihatien varrelle 1904 rakennettu hirsirunkoinen, lautavuorattu asuinrakennus, jossa erikoinen harkkokivistä ja tiilimuurauksesta tehty kellarikerros. Pihapiiriin kuuluu lisäksi työväen asuinrakennus 1890-luvulta, makasiini 1920-luvulta ja kaksi aittaa vuosilta 1761 ja 1896.

HISTORIA

Asola on ilmeisesti ollut sama tila kuin Halola, joka on mainittu vanhoissa asiakirjoissa jo vuonna 1440. Halolan rakennukset sijaitsivat Mäkkylän (Mäkikylän) kylätontilla. Asolan yksinäistila ostettiin kruununtilasta perintötilaksi 1759-60.

Vanha päärakennus on palanut vuonna 1903. Sen tilalle rakennettiin seuraavana vuonna uusi, kaksikerroksinen rakennus, johon tuli tiilinen kellarikerros. Rakennuksessa oli karoliinista keskussali-pohjakaavaa muistuttava pohjaratkaisu.

Rakennuksen asuinkerros peruskorjattiin vuonna 1955 Turun kaupungin rakennusmestarin laatimien suunnitelmien mukaan. Lisäksi 1960-luvun alussa yläkertaan tehtiin kolme asuinhuonetta sekä halli.

Sivurakennus (1894) on ollut alkujaan eläkeläisasunto, myöhemmin työväenasuntona.

(Lähde: Ulla Lähteenmäki 1985)

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennukset sijaitsevat harjun päällä kulkevan pihatien varrella puutarhan ympäröimänä. Pihatien ja Vahdontien liittymässä on huomattavan suuri, kaksihaarainen mänty, joka on suojeltu.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus

Ajoitus: 1904

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 2+vintti

Perustus: harkkokivi ja tiili, myöhemmin lisätty betonia

Runko: hirsi

Vuoraus ja ulkoväri: pysty-vaaka-pysty-laudoitus, valkoinen

Kattomuoto ja kate: satulakatto ja frontoni, saumapeltikate

Ikkunat: T-puitejako ikkunoissa, kuistin ikkunoissa pienet salmiakkiruudut.

Erityispiirteet: Kellarikerroksen koristeellinen tiilimuuraus nurkissa ja aukkojen ympärillä.

Sivurakennus

Ajoitus: 1894

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+kellari

Perustus: harkkokivi

Runko: hirsi

Vuoraus ja ulkoväri: rimalaudoitus, punainen valkoisin listoituksin

Kattomuoto ja kate: satula, tiili

Ikkunat: 6-ruutuiset

Makasiini (kuivuri/kalustovaja)

Ajoitus: 1924

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 3

Perustus: nurkkakivet, myöhemmin betoni

Runko: lauta

Vuoraus ja ulkoväri: rimalaudoitus, punainen valkoisin listoituksin

Kattomuoto ja kate: mansardi (pulpettikattoiset kaavelit), tiili

Ikkunat: pieniruutuiset ikkunat

Vilja-aitta

Ajoitus: 1761

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 2

Perustus: nurkkakivet, lankkujalkarakenne

Runko: pitkänurkkainen hirsirunko

Vuoraus ja ulkoväri: punainen

Kattomuoto ja kate: satula (etukatos pulpetti), päre

Aitta

Ajoitus: 1896

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 2

Perustus: kivijalka

Runko: lyhytnurkkainen hirsirunko

Vuoraus ja ulkoväri: punainen valkoisin listoin

Kattomuoto ja kate: satula, saumapelti

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Pihapiiri ja rakennukset ovat erittäin hyvässä kunnossa.

ARVIOINTI

Erittäin edustava ja hyvin 1900-luvun alun asussa säilynyt maatalan pihapiiri maisemallisesti merkittäväällä paikalla.

Kohteella on historiallisia, rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka I/ p+

Historialliset arvot

Kohteen historialliset arvot liittyvät erityisesti asutushistoriaan ja sosiaalihistoriaan. Pihapiiri muodostuu ajalleen tyypillisistä maatalan rakennuksista, jotka kertovat 1900-luvun alkupuolen talonpoikaisesta elämäntavasta (historiallinen todistusvoimaisuus).

Rakennushistorialliset arvot

Rakennukset edustavat tyypillisesti historiallista rakennustapaa ja -tyyliä (tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys).

Maisemalliset arvot

Kohde sijaitsee peltoaukean laidalla Vahdontien varrella ja muodostaa tärkeän maisemallisen kokonaisuuden.

Säilyneisyys

Hyvin säilynyt kohde. Kohde on säilynyt alkuperäisenä tai muutokset ovat niin pieniä, että alkuperäinen ilme on säilynyt.

Päärakennus on rakennettu 1900-luvun alussa rinteeseen. Kellarikerroksessa on käytetty lohkokiveä ja tiiltä.

Makasiini ja työväen asuinrakennus.

Aitat on rakennettu 1760- ja 1890-luvuilla.

Vahdontien varrella on suojeltu mänty. Pihapiiri sijaitsee kapealla harjulla.

Asolan pihapiiri Vahdontieltä kuvattuna.

Kohde 9: Mäkelä

Kohteen nimi: Mäkelä	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Mäkeläntie 6
Vanha kiinteistötunnus: 2:29	Kiinteistötunnus: 704-408-2-29
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 7.2.2023

KUVAUS

Mäen päällä sijaitseva edustava torpan pihapiiri, jossa pitkänurkkainen 1800-luvulla rakennettu asuinrakennus ja hyvin säilyneet ulkorakennukset puistomaisessa ympäristössä.

HISTORIA

Mäkelä on entinen Antintalon torppa, jossa on asunut ainakin torppari ja eläinvälskäri Lammi vuodesta 1891 lähtien, sekä hänen tyttärensä 1980-luvulle saakka, minkä jälkeen rakennus on jäänyt kesäasukäyttöön. Rakennuksessa oli tupakamari, tupa, eteinen ja eteisen perällä vuonna 1908 rakennettu kamari, sekä eteisen toisella puolen "porstuakamari". Avokuistin tilalle on tehty "pisla" jossain vaiheessa ennen 1920-lukua. Tuvan uuni on uusittu 1920-luvun alkupuolella.

Aitassa on Turun seudulla tyypillinen etukatos, jossa hirsikehän sivuhirret ulottuvat katoksen reunalle saakka. Aitta on perustettu lankkujalalle. (Lähde: Ulla Lähteenmäki 1985)

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Pihapiiriin kuuluu asuinrakennuksen lisäksi navetta, vaja, sauna, aitta ja leikkimökki. Piha on säilynyt perinteisessä asussa. Puutarha omenapuineen on talon ja Mäkeläntien välissä.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus

Ajoitus: 1844

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: nurkkakivet+kiveys

Runko: hirsi

Vuoraus ja ulkoväri: punainen, rimalaudoitettu pystyvuori (kuistissa pysty-vaaka-pysty), valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: peltinen satulakatto

Ikkunat ja ovet: Kapeat 4-ruutuiset ikkunat

Vaja (varasto)

Ajoitus: 1850–1890

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1

Perustus: kiveys

Runko: hirsi ja lauta

Vuoraus ja ulkoväri: vuoraamaton, punainen

Kattomuoto ja kate: satulakatto, aaltopelti

Navetta (varasto)

Ajoitus: 1800-luvun loppu

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1

Perustus: kiveys

Runko: hirsi ja lauta

Vuoraus ja ulkoväri: vuoraamaton, punainen

Kattomuoto ja kate: satulakatto, aaltopelti

Vilja-aitta (varasto)

Ajoitus: 1850-luku

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 2

Perustus: nurkkakivet, lankkujalka

Runko: pitkänurkkainen hirsikehä

Vuoraus ja ulkoväri: vuoraamaton, punainen

Kattomuoto ja kate: satulakatto, huopa

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Kohde on suojeltu Munittulan asemakaavassa merkinnällä sr1. Rakennukset ja pihapiiri on hoidettu hyvin.

ARVIOINTI

Erittäin edustava ja hyvin 1800-luvun asussa säilynyt torpan pihapiiri maisemallisesti merkittävällä paikalla Munittulassa.

Kohteella on historiallisia, rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka: I/ p

ARVOT

Historialliset arvot

Kohteen historialliset arvot liittyvät erityisesti asutushistoriaan ja sosiaalihistoriaan. Pihapiiri muodostuu ajalleen tyypillisistä torpan rakennuksista, jotka kertovat torppariajan elämäntavasta (historiallinen todistusvoimaisuus).

Rakennushistorialliset arvot

Rakennukset edustavat historiallista rakennustapaa ja -tyyliä (tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys).

Maisemalliset arvot

Kohde sijaitsee korkealla paikalla Mäkeläntien varrella ja muodostaa tärkeän maisemallisen kokonaisuuden.

Säilyneisyys

Hyvin säilynyt kohde. Kohde on säilynyt alkuperäisenä tai muutokset ovat niin pieniä, että alkuperäinen ilme on säilynyt.

Navetan päädyssä on vanha ulkokäymälä.

Navetta/vaja/makasiini

Kellari ja puuvaja

Aitta on 1850-luvulta.

Sauna ja leikkimökki

Kohde 10: Ketola

Kohteen nimi: Ketola	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Mäkeläntie 10
Vanha kiinteistötunnus: 2:5	Kiinteistötunnus: 704-408-2-5
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 7.2.2023

KUVAUS

Näkyvällä paikalla Mäkeläntien varrella sijaitseva pitkänurkkainen 1880-luvun mäkitupa, jonka toinen pää on vuorattu mineriittilevyillä 1970-luvulla. Autioituneessa pihapiirissä on vielä aitta ja navetta.

HISTORIA

Entinen mäkitupa, jossa on asunut myöhemmin myös räätäli. Tontille on rakennettu vuonna 1958 uusi asuinrakennus. Talon eteläpää on vuorattu mineriittilevyillä ja katto katettu pellillä vuonna 1970. Rakennus on ollut tyhjiään vuosikymmeniä. Pihapiiristä on purettu ainakin yksi rakennus pihatie varrelta. Pihapiirissä on edelleen ilmeisesti vanha aitta ja navetta. (Lähde: Ulla Lähtenmäki 1985)

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Pihapiiri sijaitsee pienen pellon laidassa Mäkeläntien varrella. Uusi asuinrakennus tehty 1950-luvulla hieman etäämmälle. Vanha pihapiiri on autioitunut.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus

Ajoitus: 1880-luku

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: irtokivet

Runko: pitkänurkkainen hirsirunko

Vuoraus ja ulkoväri: punainen pystylauditus, lounaispäätyyn asennettu valkoiset mineriittilevyt 1970, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: satulakatto, aaltopelti

Ikkunat ja ovet: 6- ja 2-ruutuiset ikkunat

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Kohde on suojeltu Munittulan asemakaavassa merkinnällä sr2. Rakennukset ovat olleet pitkään vailla käyttöä.

ARVIOINTI

Edustava 1800-luvun mäkitupa näkyvällä paikalla Mäkeläntien varrella.

Kohteella on historiallisia, rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka: II/ p

ARVOT

Historialliset arvot

Kohteen historialliset arvot liittyvät erityisesti asutushistoriaan osana Munittulan mäkitupa-aluetta.

Rakennushistorialliset arvot

Rakennukset edustavat historiallista rakennustapaa ja -tyyliä (tyypillisuus, edustavuus).

Maisemalliset arvot

Kohde sijaitsee näkyvällä paikalla Mäkeläntien varrella.

Säilyneisyys

Kohtalaisen hyvin säilynyt kohde. Rakennuksessa on tehty muutoksia, mutta pääpiirteissään sen hahmo on säilynyt ennallaan ja se on kokonaisuutena tunnistettavissa aikakautensa edustajaksi.

Pihapiiri Munittulantieltä kuvattuna.

Mäkeläntieltä kuvattuna.

Kohde: 11 Seppälä

Kohteen nimi: Seppälä	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Munittulantie 18
Vanha kiinteistötunnus: 2:3	Kiinteistötunnus: 704-408-2-3
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 7.2.2023

KUVAUS

Vanha maatilan pihapiiri, jossa useita vanhoja talousrakennuksia. Asuinrakennusta on merkittävästi laajennettu ja muutettu.

HISTORIA

Paikalla on aikaisemmin ollut Kallentalon torppa, josta muodostettiin 1920-luvulla Seppälä niminen tila. Asuinrakennusta on laajennettu ja julkisivut muutettu vuonna 2013. Saunarakennus vuodelta 1958 on muutettu autosuojaksi ja saunaksi 2016. Varastohalli on vuodelta 1971 ja kuivuri vuodelta 1970.

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Laajaan pihapiiriin kuuluu vanhoja talousrakennuksia kuten kuivuri. Piha on jaettu aidalla. Tien varrella pihapiiriä rajaa entinen navetta, joka on säilyttänyt vanhan ulkoasunsa.

RAKENNUKSET

Navetta

Ajoitus: 1921

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: kivilohkareet

Runko: hirsi

Vuoraus ja ulkovaäri: rimalaudoitettu pystyvuori, punainen, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: satulakatto, huopakate

Ikkunat ja ovet: 2-4-ruutuiset

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Pihapiiri on osoitettu merkinnällä /S Munittulan asemakaavassa.

ARVIOINTI

Vanha pihapiiri Vahdontien ja Munittulantien kulmassa, jossa säilynyt vanhoja talousrakennuksia, mutta päärakennus uusiutunut.

Kohteella on jonkin verran historiallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka III/ p

Historialliset arvot

Kohteella on asutushistoriallisia arvoja Kallentalon entisenä torppana.

Maisemalliset arvot

Vanhoilla talousrakennuksilla on merkitystä Munittulantien suuntaan.

Säilyneisyys

Merkittävästi muutettu kohde. Päärakennus on kokonaan uudistettu ja pihapiiriin on tehty muutoksia. Alkuperäisiä tai alkuperäisen kaltaisena kunnostettuja osia on kuitenkin mahdollista tunnistaa.

Talousrakennuksilla on maisemallista merkitystä Munittulantien varrella.

Kohde: 12 Nummila

Kohteen nimi: Nummila	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Asuinrakennus	Sijainti: Vahdontie 327
Vanha kiinteistötunnus: 2:4	Kiinteistötunnus: 704-408-2-44
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 7.2.2023

KUVAUS

Mäen päällä näkyvällä paikalla sijaitseva entinen mäkitupa, jota on myöhemmin laajennettu ja peruskorjattu.

HISTORIA

Kohde on entinen Munittulan mäkitupa, joka on rakennettu 1870-80-lukujen vaihteessa ja 1930-luvulla laajennettu. Rakennuksen pätyyn on vielä myöhemmin tehty lisäsiipi ja avoveranta. Ulkovoori ja ikkunat on vaihdettu.

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee mäen päällä Vahdontien ja Munittulantien välissä. Pihapiirissä on uusia ulkorakennuksia.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus

Ajoitus: 1870–80

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: kivi, myöhemmin betoni

Runko: hirsi ja lauta

Vuoraus ja ulkoväri: punainen, rimalaudoitettu pystyvuori, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: satulakatto, peltikate

Ikkunat ja ovet:

Erityispiirteet:

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Pihapiiri on osoitettu merkinnällä /S Munittulan asemakaavassa.

ARVIOINTI

Vanha mäkitupa Vahdontien ja Munittulantien välissä, jossa myöhemmin laajennettu ja peruskorjattu asuinrakennus.

Kohteella on jonkin verran historiallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka III/ p

Historialliset arvot

Kohteella on asutushistoriallisia arvoja Munittulan entisenä mäkitupana.

Maisemalliset arvot

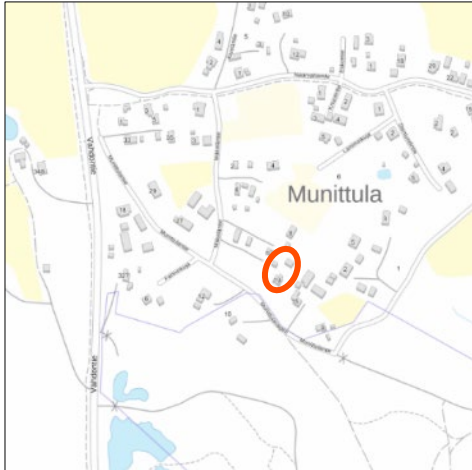
Kohde sijaitsee näkyvällä paikalla mäen päällä ja sillä on merkitystä Munittulantien suuntaan.

Säilyneisyys

Merkittävästi muutettu kohde. Päärakennusta on uudistettu ja pihapiiriin on tehty muutoksia. Alkuperäisiä tai alkuperäisen kaltaisena kunnostettuja osia on kuitenkin mahdollista tunnistaa.

Kohde: 13 Isä-Santala

Kohteen nimi: Isä-Santala	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Munittulantie 19
Vanha kiinteistötunnus: 2:16	Kiinteistötunnus: 704-408-2-16
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 7.2.2023

KUVAUS

1900-luvun alussa rakennettu, mutta myöhemmin merkittävästi muutettu torpan pihapiiri.

HISTORIA

Entinen Antintalon torppa, johon räätäli Elo rakennutti talon vuonna 1903. Rakennus on peruskorjattu ja laajennettu 1986. Talousrakennus valmistunut 2003.

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Pihapiirissä on uudehko ulkorakennus. Taloa ympäröi puutarha.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus

Ajoitus: 1903, 1980

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+kellari ja ullakko

Perustus: harkkokivi

Runko: hirsi, yläosa lautta

Vuoraus ja ulkovaari: punainen lomalaudoitus, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: satulakatto, saumapelti

Ikkunat ja ovet: T-karmi

Erityispiirteet:

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Pihapiiri on osoitettu merkinnällä /S Munittulan asemakaavassa. Rakennukset ovat käytössä.

ARVIOINTI

Vanha torpan pihapiiri, jossa myöhemmin laajennettu ja peruskorjattu asuinrakennus.

Kohteella on jonkin verran historiallisia arvoja.

Luokka -/-

Historialliset arvot

Kohteella on asutushistoriallisia arvoja entisenä torppana.

Säilyneisyys

Merkittävästi muutettu kohde. Päärakennusta on uudistettu ja pihapiiriin on tehty muutoksia. Alkuperäisiä tai alkuperäisen kaltaisena kunnostettuja osia on kuitenkin mahdollista tunnistaa.

Kohde: 14 Lehtola

Kohteen nimi: Lehtola	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Munittulantie 9
Vanha kiinteistötunnus: 2:12	Kiinteistötunnus: 704-408-2-12
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 7.2.2023

KUVAUS

1930-luvulla rakennettu ja myöhemmin laajennettu asuinrakennus Munittulantien varrella.

HISTORIA

Vanha rakennuspaikka, johon tehty uusi rakennus 1930-luvulla. Rakennusta on laajennettu ja korjattu vuonna 1986.

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Pihapiirissä on vaja ja autotalli. Rakennus sijaitsee Munittulantien mutkassa.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus

Ajoitus: 1938

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+kellari ja yläkerran asuinhuoneet

Perustus: betoni

Runko: tupa hirrestä, kamari ja eteinen laudasta

Vuoraus ja ulkoväri: rimalaudoitettu, punainen, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: satulakatto, profiilipelti

Ikkunat ja ovet: Uusittu

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Rakennus on käytössä.

ARVIOINTI

Munittulantien varrella sijaitseva vanha asuinrakennus, jota laajennettu ja muutettu myöhemmin. Kohteella on jonkin verran maisemallisia arvoja osana Munittulan vanhaa rakennuskantaa.

Luokka III/p

Maisemalliset arvot

Kohde sijaitsee näkyvällä paikalla Munittulantien varrella.

Säilyneisyys

Merkittävästi muutettu kohde. Päärakennusta on uudistettu. Alkuperäisiä tai alkuperäisen kaltaisena kunnostettuja osia on kuitenkin mahdollista tunnistaa.

Kohde: 15 Kivelä

Kohteen nimi: Kivelä	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Asuinrakentaminen, pientila	Sijainti: Kiveläntie 7
Vanha kiinteistötunnus: 2:15	Kiinteistötunnus: 704-408-2-31
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 7.2.2023

KUVAUS

Metsän reunassa vanha pihapiiri, jossa tien vieressä sijaitseva vanha, hirsirunkoinen ja lautavuorattu asuinrakennus, kellari ja navetta sekä uusi asuinrakennus.

HISTORIA

Vanha asuinrakennus on tehty 1800-luvun lopulla vanhan riihen hirsistä. Pihapiiriin on rakennettu uusi asuinrakennus 1981 ja sitä on laajennettu 2006. Talousrakennuksen eteläpääty on laajennettu 1951.

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee rinteessä Kiveläntien päässä, tie jatkuu metsäpolkuna Männikön talolle. Pihapiiriin kuuluu vanha kellari ja navetta sekä uusi asuinrakennus 1980-luvulta.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus (varasto)

Ajoitus: 1880–99

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: nurkkakivet

Runko: hirsi ja myöhemmin lauta

Vuoraus ja ulkoväri: pystylauditus, punainen, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: satulakatto alun perin pääreestä, myöhemmin tiili

Ikkunat ja ovet:

Erityispiirteet:

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Vanha asuinrakennus on suojeltu merkinnällä sr2 Munittulan asemakaavassa, mutta se ei ole asu-
miskelpoinen kosteusvaurioiden vuoksi.

ARVIOINTI

Vanha pientilan pihapiiri metsän laidassa, jossa rakennuskanta kuitenkin uudistunut.

Kohteella on jonkin verran historiallisia ja maisemallisia arvoja osana Munittulan vanhaa rakennus-
kanta.

Luokka III/ p

Historialliset arvot

Kohteella on asutushistoriallisia arvoja, koska se edustaa oman aikansa työväestön asuinrakenta-
mista mäkitupa-alueella.

Maisemalliset arvot

Kohde sijaitsee Munittulan vanhalla mäkitupa-alueella tien varressa.

Säilyneisyys

Merkittävästi muutettu kohde. Rakennuksen ulkoiseen hahmoon ja pihapiiriin on tehty merkittäviä
muutoksia. Alkuperäisiä tai alkuperäisen kaltaisena kunnostettuja osia on kuitenkin mahdollista tun-
nistaa.

Kohde 16: Mäntylä

Kohteen nimi: Mäntylä	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Asuinrakentaminen	Sijainti: Kiveläntie 3
Vanha kiinteistötunnus: 2:14	Kiinteistötunnus: 704-408-2-14
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 7.2.2023

KUVAUS

Pihatien päässä on 1930-luvulla rakennettu, mutta myöhemmin täysin peruskorjattu asuinrakennus ja 1940-luvulla rakennettu sauna. Pihatien alkupäässä oleva verstasrakennus on säilynyt alkuperäisessä asussaan.

HISTORIA

Tontti on lohkaistu Kivelästä ja sille on rakennettu asuinrakennus vuonna 1938, kuisti valmistui 1946. Rakennus on peruskorjattu vuonna 2010, minkä yhteydessä siihen on tehty uusi sisäänkäynti ja terassi rakennuksen itäpäätyyn.

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Pihapiiriin kuuluu asuinrakennuksen lisäksi 1945 rakennettu sauna ja tien vieressä 1940-luvun lopulla rakennettu verstasrakennus. Pihatien pohjoispuolella on vanha puutarha.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus

Ajoitus: 1938

Suunnittelija: -

Kerrosluvu: 1+kellari ja ullakko, jossa pieni huone

Perustus: betoni

Runko: lauta

Vuoraus ja ulkoväri: vaaka-pystylauditus, keltainen

Kattomuoto ja kate: satulakatto, profiilipelti

Ikkunat ja ovet: uusittu

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Kohde on suojeltu merkinnällä sr2 Munittulan asemakaavassa.

ARVIOINTI

Vanha pihapiiri metsän laidassa, jossa päärakennus kokenut muutoksia peruskorjauksen yhteydessä. Pihapiiri on säilynyt ennallaan.

Kohteella on jonkin verran historiallisia ja maisemallisia arvoja osana Munittulan vanhaa rakennuskantaa.

Luokka II/ p

Historialliset arvot

Kohteella on asutushistoriallisia arvoja, koska se edustaa oman aikansa työväestön asuinrakentamista. Verstasrakennuksella on myös elinkeinohistoriaan liittyviä arvoja.

Maisemalliset arvot

Kohde sijaitsee Munittulan vanhalla mäkitupa-alueella tien varressa.

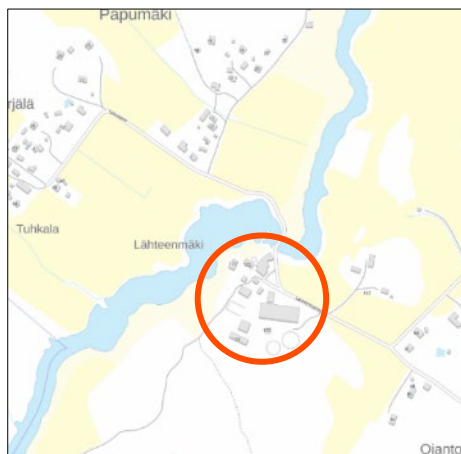
Säilyneisyys

Kohtalaisen hyvin säilynyt kohde. Asuinrakennuksessa on tehty kohtalaisen paljon muutoksia, mutta pääpiirteissään sen hahmo on säilynyt ennallaan ja se on kokonaisuutena tunnistettavissa aikakautensa edustajaksi. Verstas on hyvin säilynyt.

Kohde: 17 Lähteenmäki

Kohteen nimi: Lähteenmäki	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Lähteenmäentie 122
Vanha kiinteistötunnus: 1:297	Kiinteistötunnus: 704-406-1-297
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 1.2.2023

KUVAUS

Vanha maatilan pihapiiri Ruskonjoen varrella, johon kuuluu asuinrakennuksen lisäksi lukuisa joukko eri ikäisiä tuotantorakennuksia. Uudet tuotantorakennukset ovat muuttaneet ympäristöä merkittävästi joen itäpuolella. Sen sijaan joen länsipuolelle näkymä on pysynyt melko ennallaan.

HISTORIA

Lähteenmäen yksinäistalo oli 1500-luvulla tuomiorovastin palkkatila ja myöhemmin yksi Ruskon viidestä kruunutilasta. 1600-luvulla se oli Ruskon ainoa rustholli. Tila on sijainnut Ruskonjoen rannalla ainakin 1700-luvulta alkaen.

Tilan päärakennus on rakennettu 1856 kaksikerroksiseksi, mutta 1910-luvulla toinen kerros purettiin. Rakennukseen on tehty muutoksia 1950-luvulla ja 1998, jolloin on uusittu mm. kuisti, parveke, vesikate ja ikkunat. Asuinrakennuksen edessä oli Mauno Jussilan suunnittelema geometrinen puutarha, mutta se on hävinnyt pihapiirissä tapahtuneiden muutosten myötä. (Lähde: Ulla Lähteenmäki 1985)

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Tila sijaitsee kauniilla paikalla aivan Ruskonjoen rannalla. Pihapiiri on kokenut suuria muutoksia uusien tuotantorakennusten rakentamisen myötä. Asuinrakennuksen edessä ollut muotopuutarha on kadonnut. Lähteenmäentie kulkee aivan tilan rakennusten vierestä ja ylittää joen vanhan navetarakennuksen takaa.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus

Ajoitus: 1856

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 + kellari ja ullakko

Perustus: kivi, myöhemmin betoni

Runko: hirsi ja lauta

Vuoraus ja ulkovi: vaalean siniharmaa pysty-vaaka-pysty-laudoitus, kuistissa rimalaudoitettu pystyvuori

Kattomuoto ja kate: satulakatto, pelti

Ikkunat ja ovet: 6-ruutuiset ikkunat, kuistilla koristeelliset pieniruutuiset

Navetta

Ajoitus: 1919

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1 + ullakko

Perustus: harkkokivi, myöhemmin betoni

Runko: sementtitiili + lauta

Vuoraus ja ulkovi: valkoinen rappaus + punainen laudoitus

Kattomuoto ja kate: satulakatto, aaltopelti

Viljamakasiini

Ajoitus: 1804

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 2+ullakko

Perustus: kivi

Runko: tiili, yläosa hirsi+lauta

Vuoraus ja ulkovi: rimalaudoitettu pystyvuori, punainen

Kattomuoto ja kate: satulakatto tiilestä

Sauna (varasto)

Ajoitus: 1900-luvun alku

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: harkkokivi ja betoni

Runko: hirsi ja lauta

Vuoraus ja ulkovi: rimalaudoitettu pystyvuori, punainen, valkoiset detaljit

Kattomuoto ja kate: satulakatto, pelti

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Kohde on asuttu ja toimiva maatila.

ARVIOINTI

Maisemallisesti merkittävällä paikalla Ruskonjoen rannalla sijaitseva entisen rusthollin pihapiiri, jossa ajallisesti monikerroksinen rakennuskanta.

Kohteella on historiallisia, rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka: II/ p

Historialliset arvot

Lähteenmäki on ollut Ruskon ainoa rustholli, jossa on asunut aatelisia. Pihapiirissä on ajalleen tyyppillisiä maatilan rakennuksista, jotka kertovat paitsi 1900-luvun alkupuolen talonpoikaisesta elämäntavasta myös 2000-luvulla tapahtuneesta maatalouden kehityksestä (historiallinen kerroksisuus).

Rakennushistorialliset arvot

Rakennukset edustavat tyypillisesti historiallista rakennustapaa ja -tyyliä (tyypillisuus).

Maisemalliset arvot

Kohde sijaitsee peltoaukean laidalla Ruskonjoen varrella ja muodostaa tärkeän maisemallisen kokonaisuuden.

Säilyneisyys

Merkittävästi muutettu kohde. Rakennusten ulkoiseen hahmoon tai alueen rakenteeseen on tehty merkittäviä muutoksia. Alkuperäisiä tai alkuperäisen kaltaisena kunnostettuja rakennuksen tai alueen osia on kuitenkin mahdollista edelleen tunnistaa.

Pihapiiri Ruskonjoen länsirannalta katsottuna.

Päärakennus on ollut alun perin kaksikerroksinen.

Vanhojen tuotantorakennusten käyttötarkoitus on muuttunut.

Päärakennuksen edustalla ei enää ole muotopuutarhaa.

Sauna ja vanha navetta.

Tiilimakasiini ja vanha navetta Lähteenmäentien varrella.

Vanha rakennuskanta on säilynyt, vaikka uutta on rakennettu.

Uudet tuotantorakennukset ovat mittakaavaltaan huomattavasti suurempia kuin vanhat.

Kohde: 18 Lehtimäki

Kohteen nimi: Lehtimäki	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Yrittäjätie 1
Vanha kiinteistötunnus: 1:368	Kiinteistötunnus: 704-406-1-308
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 1.2.2023

KUVAUS

Vahdöntien varrella sijaitseva vanha pihapiiri, jossa asuinrakennus peruskorjattu ja vanhasta rakennuskannasta jäljellä vilja-aitta 1930-luvulta.

HISTORIA

Tila on lohkokettu Lähteenmäestä 1900-luvun alussa. Vanha asuinrakennus on rakennettu 1919 ja se on peruskorjattu 1990-luvulla.

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Tila sijaitsee aivan Vahdöntien varrella. Pihapiiriin on rakennettu uutta rakennuskantaa ja vanhaa on uudistettu.

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Tila on asuttu.

ARVIOINTI

Vanha pihapiiri, jonka rakennuskanta uudistunut.

Luokka -/-

Säilyneisyys

Täysin muutettu kohde.

Kohde: 19 Ojanto

Kohteen nimi: Ojanto	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Ojannontie 3
Vanha kiinteistötunnus: 1:388	Kiinteistötunnus: 704-406-1-427
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 7.2.2023

KUVAUS

Rapattu hirsirakennus ja sementtitiilestä tehty navetta teollisuusalueen keskellä.

HISTORIA

Tila on lohkottu Lähteenmäestä 1906. Talo on rakennettu 1910-luvulla ja sitä on laajennettu 1950-luvulla. Navetta on rakennettu 1962 ja sen päädyssä ollut kanala on purettu.

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Avoimessa pihapiirissä on asuinrakennuksen lisäksi navetta- ja varastorakennus 60-luvulta. Piha on autioitunut ja se on jäänyt teollisuusalueen keskelle.

RAKENNUKSET

Asuinrakennus

Ajoitus: 1910-l. alku

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: harkkocivet, myöhemmin betonia

Runko: hirsi

Vuoraus ja ulkoviiri: tiilivuoraus ja rappaus (1964–65), vaalea

Kattomuoto ja kate: tiilinen satulakatto (1954), alla päre

Ikkunat ja ovet: 2-ruutuiset ikkunat

Erityispiirteet: Hirsirakennukseen tehty myöhemmin tiilivuoraus ja rappaus.

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Tila on autioitunut ja jäänyt teollisuusalueen sisään.

ARVIOINTI

Teollisuusalueen keskellä sijaitseva vanha hirsirakennus, joka myöhemmin tiilivuorattu ja rapattu.

Kohteella on jonkin verran rakennushistoriallisia arvoja.

Luokka -/-

Rakennushistorialliset arvot

Rakennus edustaa poikkeuksellista rakennustapaa (harvinaisuus, historiallinen kerroksisuus)

Säilyneisyys

Kohtalaisen hyvin säilynyt kohde. Rakennuksessa on muutoksia, mutta pääpiirteissään sen hahmo on säilynyt ennallaan ja se on kokonaisuutena tunnistettavissa aikakautensa edustajaksi.

Kohde sijaitsee teollisuusalueella

Kohde: 20 Marjasmäki

Kohteen nimi: Marjasmäki	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Marjasmäentie 11
Vanha kiinteistötunnus: 1:311	Kiinteistötunnus: 704-406-1-311
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 1.2.2023

KUVAUS

Näyttävä ryhmä vanhoja talousrakennuksia Marjasmäentien varrella. Asuinrakennus on palanut ja sen tilalle on rakennettu uusi.

HISTORIA

Tila on lohkottu Lähteenmäestä 1906. Vuonna 1908-9 tila jaettiin Marjasmäkeen ja Raikoon. Asuinrakennus on palanut ja uudelleen rakennettu vuonna 2001.

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Tila on metsän reunassa ja sen pohjoispuolella avautuu peltomaisema. Vahdontie kulkee tilan itäpuolella. Marjasmäentie kulkee pihan läpi asuinrakennusten ja talousrakennusten välistä. Pihapiiriin kuuluu asuinrakennuksen lisäksi navetta-makasiini, aitta-kanala, verstaas-kellari, leivintupa-sauna ja kalustovaja.

RAKENNUKSET

Navetta (varasto)

Ajoitus: 1910–30-luku

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1

Perustus: kivi, myöhemmin betoni

Runko: hirsi ja lauta

Vuoraus ja ulkovaari: rimalaudoitettu pystyvuori (alaosassa), punainen, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: satulakatto, pelti ja tiili

Ikkunat ja ovet:

Erityispiirteet:

Vilja-aitta ja kanala (vilja-aitta ja varasto)

Ajoitus: 1930-luku

Suunnittelija: -

Kerrosluku: 1+ullakko

Perustus: betoni

Runko: lauta

Vuoraus ja ulkoväri: vaakalaudoitus, punainen, valkoiset listat

Kattomuoto ja kate: satulakatto, pelti

Ikkunat ja ovet:

Erityispiirteet:

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Ulkorakennukset ovat jääneet vaille käyttöä ja osa on huonossa kunnossa. Omistaja haluaisi purkaa.

ARVIOINTI

Edustava ryhmä vanhoja talousrakennuksia Marjasmäentiellä, lähellä Vahdontietä. Asuinrakennus palanut ja tilalle rakennettu uusi.

Talousrakennuksilla on jonkin verran rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Luokka III/p

Rakennushistorialliset arvot

Talousrakennukset edustavat historiallista rakennustapaa (tyypillisuus, edustavuus).

Maisemalliset arvot

Rakennukset sijaitsevat näkyvällä paikalla Marjasmäentien varrella ja näkyvät hyvin myös Vahdontielle.

Säilyneisyys

Kohtalaisen hyvin säilynyt kohde. Pihapiirissä on tapahtunut muutoksia, mutta pääpiirteissään sen hahmo on säilynyt ennallaan ja se on kokonaisuutena tunnistettavissa aikakautensa edustajaksi.

Kohde: 21 Raiko

Kohteen nimi: Raiko	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Raikontie 12
Vanha kiinteistötunnus: 1:283	Kiinteistötunnus: 704-406-1-450
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 1.2.2023

KUVAUS

Vanha tila Vahdontien varrella. Rakennuskanta uusiutunut.

HISTORIA

Tila lohkottu Lähteenmäestä. Asuinrakennukset vuosilta 1979 ja 1991.

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Vieressä kulkee Raikontie.

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Rakennukset käytössä.

ARVIOINTI

Vanha tila, jossa rakennuskanta uudistunut.

Luokka -/-

Säilyneisyys

Täysin muuttunut kohde.

Kohde: 22 Raikola

Kohteen nimi: Raikola	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Raikontie 26
Vanha kiinteistötunnus: 1:350	Kiinteistötunnus: 704-406-1-350
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: 1.2.2023

KUVAUS

1930-luvulla rakennettu ja 60-luvulla laajennettu omakotitalo rinnetontilla Raikontien varrella.

HISTORIA

Tontti on lohkottu Raikosta ja talo on rakennettu 1939. Rakennukseen tehtiin lisäsiipi 1967 ja samalla vaihdettiin ikkunat.

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Kohde sijaitsee mäenrinteessä Raikontien varrella ja asuinrakennusta ympäröi puutarha. Pihapiirissä on lisäksi sauna/varastorakennus.

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Rakennus on asuttu.

ARVIOINTI

1930-luvun omakotitalo näkyvällä paikalla.

Kohteella on taajamakuullisia arvoja osana Raikontien maisemaa.

Luokka III/p

Säilyneisyys

Kohtalaisen hyvin säilynyt kohde.

Kohde: 23 Mansikkarinne (Metsämäki)

Kohteen nimi: Metsämäki	Kunta: Rusko
Kohdetyyppi: Maatila	Sijainti: Raikontie 28
Vanha kiinteistötunnus: 1:18	Kiinteistötunnus: 704-406-1-18
Inventoija: Niina Uusi-Seppä	Inventointipäivämäärä: .2023

KUVAUS

Näkyvällä paikalla Raikontie varrella sijaitseva omakotitalo, jota on laajennettu vuosina 1948 ja 2003. Taloa ympäröi kallioinen puutarha.

HISTORIA

Tontti on lohkottu Raikosta ja talo rakennettu 1925. Rakennusta laajennettiin 1948.

PIHAPIIRI JA LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee kallioisella rinteellä Raikontien varrella.

SÄILYMISEDELLYTYKSET

Rakennus on asuttu.

ARVIOINTI

Lähinnä 1940-luvun asussa oleva omakotitalo näkyvällä paikalla kallion päällä.

Kohteella on taajamakuullisia arvoja osana Raikontien maisemaa.

Luokka III/p

Säilyneisyys

Kohtalaisen hyvin säilynyt kohde.

